EUROPOS PARLAMENTAS

2004 *2009*

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

15.1.2008

DARBO DOKUMENTAS Nr.°2

dėl 2006 m. metinės ataskaitos dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Sąjungos dokumentais (Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 17 straipsnis ir Europos Parlamento taisyklių 97 straipsnio 7 dalis)

A dalis

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

Pranešėjas: Marco Cappato

ES INSTITUCIJŲ SKAIDRUMO GERINIMAS

Galimybė visuomenei susipažinti su ES institucijų dokumentais išsamiau apibūdinta šiame darbo dokumente, kurį sudaro keturi skirsniai, nagrinėjami atitinkama tvarka: A dalyje nagrinėjami I ir II skirsniai, o B dalyje nagrinėjami III ir IV skirsniai:

I) Teisinis pagrindas iki Reglamento Nr. 1049/2001 ir po jo priėmimo.
II) Tam tikra aktualiausia teismų praktika šioje srityje.
III) Kiekybinis ir kokybinis trijų pagrindinių institucijų (Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos (EP, CS, COM)) metinių ataskaitų dėl galimybės susipažinti su dokumentais palyginimas.
IV) Pilietinės visuomenės ir Europos Parlamento ir Europos ombudsmeno teikiami pasiūlymai, kaip pagerinti dabartinius EP teisės aktus siekiant ES piliečiams užtikrinti didžiausią ES teisės aktų skaidrumą ir sprendimų priėmimų procesą priartinti prie visuomenės.

I. TEISINIS PAGRINDAS DĖL GALIMYBĖS VISUOMENEI SUSIPAŽINTI SU DOKUMENTAIS IKI IR PO 2001 m.

Pagrindinis 2001 m. gegužės 31 d. Reglamento Nr. 1049/2001 tikslas „yra padaryti visuomenės teisę susipažinti su dokumentais kaip galima veiksmingesnę“ vadovaujantis ES institucijų veiklos pamatiniais atvirumo ir skaidrumo principais, kaip išdėstyta Amsterdamo sutarties 255 straipsnyje, kuris garantuoja „didžiausią galimą atvirumo lygį“.

255 straipsnyje yra šios nuostatos:

- ES piliečiai turi turėti teisę susipažinti su ES dokumentais;
- turi būti nustatyti apribojimai ir principai;
- kiekviena institucija turi išsamiau išdėstyti taisykles.

Po Mastrichto sutarties „atvirumo principas“ yra numatytas ES sutartyje. **1993 m.** buvo priimtas **Elgesio kodeksas** dėl galimybės visuomenei susipažinti su Komisijos ir Tarybos dokumentais. Teisė visuomenei susipažinti su dokumentais nustatyta kaip pagrindinė taisyklė. Visos išimtys turi būti aiškiai išvardytos, apibrėžtas procedūrinis pagrindas su nustatytu terminu.
1995 m. pirmasis ombudsmenas, suomis Jacob Södermann, pradėjo tyrimą, ar visos ES institucijos ir įstaigos vėliau patvirtino taisykles, reguliuojančias galimybę visuomenei susipažinti su dokumentais. Tačiau vis dar būta daug nepasitenkinimo dėl Europos Sąjungos atvirumo būklės. Todėl Europos Teisingumo Teismas (ETT) ir Pirmosios instancijos teismas (PIT) paskelbė daug **sprendimų, aiškinančių 1993 m. Elgesio kodeksą ir nustatančių kelis esminius principus**, reguliuojančius teisę susipažinti su dokumentais:

- kiekviena institucija turi vadovautis savo priimtomis vidaus taisyklėmis;
- bet kuri išimtis turi būti *tiksliai* aiškinama ir taikoma;

- prieš nuspręsdama, ar derėtų suteikti galimybę susipažinti su dokumentu, institucija turi atlikti konkrečią ir individualią kiekvieno pageidaujamo dokumento analizę;
- *piliečių* interesas viršija institucijos interesą;
- „galimybė iš dalies susipažinti“ su dokumentu suteikiama bet kuriai dokumento daliai, kuriai netaikoma išimtis.

Nustačius Bendrijos reglamento teisinį pagrindą, Europos **Komisija, pasitarusi su** Europos Parlamentu ir Taryba, **2000 m. vasario mėn. pateikė pasiūlymą**, siekdama „kiek galima labiau išplėsti galimybę susipažinti su dokumentais pagal atvirumo principą“. Jei Parlamentas aiškiai pasisakė už galimybės susipažinti su Tarybos dokumentais išplėtimą ne tik piliečiams, bet ir pačiam Europos Parlamentui, balsai Taryboje pasiskirstė tarp dviejų priešingų interesų: atvirumo ir slaptumo.

Reglamento Nr. 1049/2001 tikslas išdėstytas 1 straipsnyje ir sudarytas iš trijų siekinių:

- „nustatyti principus, sąlygas bei visuomenės ar privačių interesų sąlygojamus apribojimus, kad būtų užtikrinta kaip galima platesnė susipažinimo su dokumentų galimybė“;
- „numatyti taisykles, kurios leistų kuo labiau palengvinti naudojimąsi šia teise“;
- „skatinti gerą administracinę patirtį, susijusią su galimybe susipažinti su dokumentais“

Reglamento taikymo sritis apima „visus institucijos turimus dokumentus, <…> susijusius su visomis Europos Sąjungos veiklos sritimis“ (2 straipsnio 3 dalis).
4 straipsnyje nustatytos taisyklės dėl išimčių iš bendro principo susipažinti su visais trijų institucijų turimais dokumentais.
9 straipsnyje numatytos specifinės taisyklės dėl slapto pobūdžio dokumentų tvarkymo.

Reglamentu Nr. 1049/2001 siekiama vis didesnio šio klausimo aiškumo; tačiau dėl jo aiškinimo iškilo nemaža teismo precendentų. Todėl svarbu paminėti svarbiausius šios srities atvejus siekiant nustatyti teisės aktų, kuriems iškilo pavojus, pagrindinius trūkumus prieš mėginant į juos atkreipti dėmesį.

II. TAM TIKRA AKTUALIAUSIA TEISMŲ PRAKTIKA ŠIOJE SRITYJE

Toliau pateikti keli pagrindiniai **sprendimai,** kuriuose Pirmosios instancijos teismas ir Europos Teisingumo Teismas išaiškino Reglamentą Nr. 1049/2001:
a) *Turco prieš Tarybą*[1] ir *Sison prieš Tarybą*[2]*:* klausimas dėl ***įsipareigojimo atlikti konkrečią***

[1] Pirmosios instancijos teismo sprendimas byloje T-84/03 ir 2007 m. lapkričio 29 d. generalinio advokato išvada sujungtose bylose C-39/05 P ir C-52/05 P, Švedijos karalystė ir Maurizio Turco prieš Europos Sąjungos Tarybą ir kt.

[2] Byla C-266/05 P – apeliacinis skundas dėl Pirmosios instancijos teismo (antroji kolegija) sprendimo sujungtose bylose T-110/03, T-150/03 ir T-405/03, Jose Maria Sison prieš Europos Sąjungos Tarybą, kuriuo Pirmosios instancijos teismas atmetė prašymą panaikinti Tarybos sprendimą, kuriuo atmestas ieškovo pareikštas prašymas leisti susipažinti su tam tikrais dokumentais, kuriais Taryba rėmėsi priimdama Sprendimą 2002/848/EB, įgyvendinantį Reglamento (EB) Nr. 2580/2001 dėl specialių ribojančių priemonių, taikomų tam tikriems asmenims ir subjektams siekiant kovoti su terorizmu, 2 straipsnio 3 dalį, ir panaikinantį Sprendimą 2002/460/EB

Vertimas pagal sutartį

Vertimas pagal sutartį

ir individualią dokumentų analizę ir nurodyti motyvus, ypač ar galima daryti išimtį dėl administracinės darbo naštos, kurią sudaro prašomo dokumento tyrimas (*Verein für Konsumenteninformation v. Commission*[3]*)*;
b) bylos *Mara Messina prieš Komisiją*[4] ir *IFAW prieš Komisiją*[5], susijusios su 4 straipsnio 5 dalies aiškinimu, reguliuojančiu ***galimybę susipažinti su dokumentais, kilusiais valstybėse narėse****;*
c) byloje *Bavarian Lager prieš Komisiją*[6] sprendžiamas ***išimties dėl viešojo ir privataus intereso apsaugos aiškinimas****.*

a) *Įsipareigojimas atlikti konkrečią ir individualią dokumentų analizę ir nurodyti motyvus.*

Kyla klausimų:

- Kaip neatskleidžiant dokumento turinio galima pagrįsti, jog konfidencialumas būtinas?
- Ar administracinė našta – tai ribojimas kiekvieną dokumentą išnagrinėti individualiai?

Turco byloje buvo nagrinėjami kai kurie pagrindiniai klausimai, pvz., ar visos teisinės išvados bus automatiškai slaptos ir ar išimtis dėl teisinės pagalbos per plati. Taryba pareiškė, kad visos teisinės pagalbos atskleidimas keltų pavojų pakenkti „vidaus teisės tarnybos apsaugai“ (4 straipsnio 2 dalis). Pirmosios instancijos teismas pateikė Tarybai argumentą, kuris paskatino kreiptis į Europos Teisingumo Teismą dėl Švedijos ir *Turco* bylų sprendimo. Pirmosios instancijos teismo generalinis advokatas savo išvadoje dėl bylos patvirtino, kad Reglamente yra „teisinės pagalbos neatskleidimo principas<...>, apimantis *inter alia* visus institucijų teisinių tarnybų pateiktus teisinius vertinimus teisės akto projekto požiūriu“. Kartu jis pareiškė, kad Pirmosios instancijos teismas klaidingai išaiškino paskutinę 4 straipsnio 2 dalies frazę ir teisiškai suklydo tvirtindamas, kad viršesnis visuomenės interesas, galįs pateisinti dokumento atskleidimą, paprastai privalo skirtis nuo skaidrumo principo. Generalinis advokatas taip pat pripažino, kad reglamente yra „ypač prieštaringa teisinė formuluotė“, kuri sukėlė aiškinimo problemų. Europos Teisingumo Teismas ir įstatymų leidėjai tikslindami reglamentą jas turės išspręsti. Pranešėjas ypač įsitikinęs, kad derėtų patikslinti su teisine pagalba susijusią išimtį siekiant užtikrinti, kad teisinės išvados, parengtos sprendimų priėmimo proceso metu, iš principo būtų prieinamos remiantis skaidrumo principu.

Byloje *Sison* prieš Tarybą buvo nagrinėjama, kaip nurodyti slaptų dokumentų neatskleidimo motyvus (9 straipsnyje slapto pobūdžio dokumentams taikoma tvarka). Pvz., kova su terorizmu, prašymas dėl visuomenė saugumo, visuomenės interesas (trečiosios valstybės dalyvavimas) ir bet kuri nuoroda į dokumento turinį panaikintų išimties, kuria remiamasi,

---

(OL L 295, p. 12), 2007 4 14 OL C 82/4, p. 4.
[3] 2005 m. balandžio 13 Pirmosios instancijos teismo sprendimas byloje T-2/03.
[4] 2003 m. rugsėjo 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas byloje T-76/02.
[5] Byloje nagrinėjamas 2002 m. kovo 26 d. Europos Bendrijų Komisijos sprendimas, kuriuo IFAW (*Internationaler Tierschutz-Fonds gGmbH*) nesuteikiama galimybė susipažinti su tam tikrais dokumentais, kuriuos Komisijai pateikė Vokietijos Federacinė Respublika vykstant procedūrai, kurios pabaigoje ši institucija priėmė palankią nuomonę dėl pramonės projekto vykdymo vietovėje, saugomoje pagal 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvą 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos.
[6] 2007 lapkričio 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas byloje T-194/04.

paskirtį.
Slapto pobūdžio dokumentams taikoma tvarka iš tiesų buvo svarbus klausimas derybose dėl Reglamento Nr. 1049/2001. Svarbu prisiminti vadinamąjį 2000 m. „J. Solana sprendimą“, kuris suteikia teisę informaciją klasifikuoti kaip slaptą siekiant apsaugoti ją nuo paskelbimo. Vis dėlto reglamente pasiektas šis kompromisas: jis apima visus dokumentus neatsižvelgiant į jų pobūdį, tačiau nustato specifines procedūrines taisykles, skirtas vadinamiesiems „slaptiems dokumentams“ taikomai tvarkai, kartu reikalaujama iš esmės išnagrinėti pageidaujamą dokumentą. Pirmosios instancijos teismas buvo įtikintas Tarybos, kuri paminėjo dokumentų slaptumą ir tai, kad minimų dokumentų rengėjai pasipriešino bet kokiam jų tapatybės atskleidimui, argumentais atmesti prašymą. Toks aiškinimas gali sudaryti pavojingą situaciją, kai dokumentai, kuriuose vartojamos magiškos frazės, pvz., „terorizmas“ arba „trečiosios valstybės dalyvavimas“, automatiškai skatintų atimti galimybę visuomenei susipažinti su dokumentu[7].
Byloje *Verein für Konsumenteninformation* prieš Komisiją prašymas iš dalies susipažinti su dokumentu buvo atmestas dėl nepagrįstai didelės administracinės naštos, kurią sudarytų prašomo dokumento tyrimas. Reglamento 6 straipsnyje numatyta galimybė pasiekti „teisingą sprendimą institucijai neformaliai pasitarus su pareiškėju“. Tačiau nėra nuostatos dėl visiško atsisakymo, nebent išimtinu atveju ir su sąlygomis. Remiantis Pirmosios instancijos teismo sprendimu, 6 straipnio 3 dalyje matyti poreikis „pareiškėjo interesą suderinti su gero administravimo interesais“. Tačiau išimtis dėl „administracinės naštos“ reglamente nenumatyta ir institucijai niekas nesuteikia įgaliojimų nukrypti nuo taisyklės, nustatančios teisę iš dalies susipažinti su dokumentu. Ar derėtų „išankstinio reguliavimo“ teismų praktiką dėl „administracinės naštos“ įtraukti į Reglamentą Nr. 1049/2001?

Taip pat derėtų atskirti teisės susipažinti su dokumentais išimtį savo nuožiūra nuo privalomos išimties. Elgesio kodekse (išankstinio reguliavimo režimas) būta dviejų išimčių:

- Privalomų išimčių pagrindinis tikslas yra apsaugoti viešąjį ir privatų interesą;
- Išimtys savo nuožiūra skirtos pačios institucijos veiklos slaptumo interesui apsaugoti.

Privalomos išimties pavyzdį galima aptikti byloje *Sison* prieš Tarybą: dėl privalomos išimties, skirtos visuomenės interesui apsaugoti, nebuvo suteikta galimybė susipažinti su dokumentais dėl kovos su terorizmu[8]. Bet ar pakankama motyvo kontrolė? Kur įrodymas, kad jis teisingas?

Išimties savo nuožiūra pavyzdys yra byloje *Turco* prieš Tarybą. 4 straipsnyje nurodoma, kad galimybė susipažinti su dokumentais nėra automatiška, jei dokumentai pakenktų „komerciniams <...> interesams“, „teismo procesui ir teisinei pagalbai“, „inspekcijų, tyrimų ir audito tikslams“ [9] arba net „sprendimų priėmimo procesui“ [10]. Bet prašymas susipažinti su dokumentais būtų patenkintas, jei pareiškėjas įrodytų, kad „atskleidimo reikalauja viršesnis viešasis interesas“.

---

[7] Darkness at the break of noon. Teismų praktika dėl Reglamento Nr. 1049/2001 dėl galimybės susipažinti su dokumentais.Common Market Law Review 43, p. 756.
[8] Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 1 dalis.
[9] Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 2 dalis.
[10] Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 3 dalis.

Vertimas pagal sutartį

Vertimas pagal sutartį

Pasakymas „teisinė pagalba“ nėra tikslus, jei jis susijęs tik su institucijos teisinės tarnybos teikiama teisine pagalba. Bent jau buvo manoma, kad tokio pobūdžio prašymą reikėtų nagrinėti subalansuotai. 2003 m. metiniame pranešime[11] ombudsmenas tvirtina, kad derėjo atskirti įvairaus pobūdžio teisines išvadas: teismo proceso aplinkybėmis išvados neatskleidžamos, tuo tarpu išvados, susijusios su teisės aktais, atskleidžiamos, bent jau tada, kai teisėkūros procesas yra baigtas. Prisimintina ir tai, kad viešosios institucijos turėtų būti orientuotos į paslaugas.

b) Iš valstybių narių kylantys dokumentai

Pagal išankstinio reguliavimo režimą, „rengėjo taisyklė“ nustatė, kad kartais institucijos turimiems, bet kitos šalies parengtiems dokumentams taikoma ne Bendrijos teisė, o su tuo susijusi nacionalinė teisė. Prašoma ES institucija nesuteikė galimybės susipažinti su dokumentu ir tam nebuvo pagrindo.
Remiantis Reglamentu Nr. 1049/2001 (*Mara Messina* ir *IFAW*) teismų praktikoje „rengėjo taisyklė“ nenurodoma, bet 4 straipsnio 4 dalyje teigiama, kad institucija tariasi su trečiąja šalimi. Tačiau Amsterdamo sutarties 35 deklaracijoje teigiama, kad viena valstybė narė gali prašyti institucijų be jos sutikimo neatskleisti iš tos valstybės narės kylančio dokumento. Ar tai absoliuti išimtis? Ar valstybių narių padėtis ypatinga tarp trečiųjų šalių rengėjų? Ar tai veto teisė? Byloje Mara Messina prieš Komisiją Pirmosios instancijos teismas rėmė Komisijos poziciją neatskleisti su tuo susijusios valstybės narės dokumento, bet nenagrinėjo klausimo, ar valstybėms narėms suteikta absoliuti ir besąlygiška teisė išvengti jose parengų dokumentų atskleidimo[12].

Šiek tiek daugiau aiškumo yra byloje *IFAW* prieš Komisiją, kurioje Pirmosios instancijos teismas bendriau nagrinėja trečiosios šalies dokumentus. Prieš atskleisdamos dokumentą, institucijos turi pasitarti su prašomo dokumento iš trečiosios šalies rengėju, ir teisė susipažinti su dokumentu gali būti apribota tik remiantis viena 4 straipsnio išimtimi pagrįstu atsisakymu. Anot Pirmosios instancijos teismo, „anksčiau minėtoji pareiga konsultuotis nepadarė įtakos institucijos galiai priimti galutinį sprendimą“ [13]. Bet Pirmosios instancijos teismo išaiškinime teigiama, kad vadovaujantis 4 straipsnio 5 dalimi valstybės narės prašymas buvo įpareigojantis nurodymas institucijai. Be to, valstybė narė neprivalo nurodyti motyvų, o institucija neturi teisės nagrinėti, ar prašymas pagrįstas. Iš tiesų Pirmosios instancijos teismo nuomone, dokumentui taikomas ne reglamentas, o nacionalinės su tuo susijusios valstybės narės nuostatos. Tačiau taip nėra su kito pobūdžio trečiosios šalies dokumentais, kuriems netaikoma „rengėjo taisyklė“, ir sprendimas priklauso tik nuo institucijos, jei tai ne „slapti dokumentai“, išvardyti Reglamento Nr. 1049/2001 9 straipsnyje.

---

[11] 2003 m. Europos ombudsmeno metinis pranešimas, p. 198.
[12] *Darkness at the break of noon*. Teismų praktika dėl Reglamento Nr. 1049/2001 dėl galimybės susipažinti su dokumentais. *Common market law review* 43, p. 773.
[13] Byla T-168/02 *IFAW Internationaler Tierschutz-Fonds gGmbH prieš* Europos Bendrijos Komisiją, 54–56 pastraipos.

Vis dėlto aiškesnė ir protingesnė pozicija buvo išreikšta 2007 m. liepos 18 d. [14] generalinio advokato P. Maduro pateiktoje išvadoje dėl Švedijos Karalystės 2005 m. vasario 14 d. pateikto apeliacinio skundo dėl Europos Bendrijų Pirmosios instancijosTeismo 2004 m. lapkričio 30 d. priimto sprendimo byloje T-168/02 *IFAW Int ernationaler Tierschutz-Fonds gGmbH* prieš Komisiją.

Apeliantė ginčija Pirmosios instancijos teismo išaiškinimą, kuriame teigiama, kad Reglamentas Nr. 1049/01, kuriuo grindžiamas sprendimas, įpareigoja instituciją atmesti bet kurį prašymą susipažinti su jos turimu dokumentu, kilusiu iš valstybės narės, jei valstybė narė prieštarauja jo atskleidimui.
Generalinis advokatas pabėžia, kad praėjus dvejiems metams nuo reglamento taikymo 6 iš 11 Pirmajam instancijos teismui pateiktų ieškinių dėl neigiamų Komisijos sprendimų susiję su 4 straipsnio 5 dalies taikymu. Byla ir jos keliamas teisinis klausimas liudija apie abipusę skirtingos teisinės tvarkos (europinės ir nacionalinės) sąveiką skaidrumo klausimu.

Savo išvadoje generalinis advokatas tvirtina, kad:
– Nei 4 straipsnio 5 dalis, nei EB sutarties 35 deklaracija „nepatvirtina aiškios, nedviprasmiškos valstybių narių veto teisės“.
– Abejotina nuostata yra teisinio konteksto dalis, kuria išreiškiamas noras sustiprinti ES ir jos institucijų veiklos skaidrumą. Galimybė susipažinti su institucijų dokumentais tapo subjektyvia teise, kurią suteikia įsigaliojusios Amsterdamo sutarties EB 255 straipsnis ir Pagrindinių teisių chartijos 42 straipsnis. Todėl visus šiai teisei taikomus apribojimus privalu aiškinti atsargiai.
– „Valstybių narių veto teisės dėl jų institucijoms perduoto dokumento atskleidimo besąlyginis pripažinimas per daug pažeistų pagrindinę teisę susipažinti su dokumentais ir Bendrijos sprendimų priėmimo proceso skaidrumą, kurį ši teisė skirta remti“. Priešinga prilygtų pakartotinam rengėjo taisyklės, kuri buvo panaikinta, nes reglamentas anuliavo ankstesnį Elgesio kodeksą, diegimui užnugaryje.
– Generalinis advokatas daro išvadą, kad Pirmosios instancijos teismo reglamento aiškinimas dėl valstybėms narėms suteiktos veto teisės institucijai atskleisti iš jų kylančius dokumentus yra klaidingas. Jo nuomone, „institucija remdamasi ypatingu konfidencialumo poreikiu pagal nacionalinę teisę, vis dėlto gali nesivadovauti prašymu neatskleisti, jei ji mano, kad šito reikalauja Bendrijos sprendimų priėmimo proceso skaidrumas“.

2007 m. gruodžio 18 d. Europos Teisingumo Teismas apeliaciniame teismo posėdyje paskelbė savo sprendimą, jog Pirmosios instancijos teismas padarė teisės klaidų, nuspręsdamas, kad valstybės narės atsisakymas duoti išankstinį sutikimą dokumento atskleidimui, remiantis Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 5 dalimi, neturi būti motyvuotas ir prilygsta, nepaisant tokių motyvų nebuvimo, nurodymui atitinkamai institucijai neatskleisti dokumento [15]. Todėl ir 2002 m. kovo 26 d. Komisijos sprendimas atmesti IFAW prašymą susipažinti su dokumentais, kuriuos Komisija gavo iš valstybės narės, grindžiamas klaidingu Reglamento

[14] Byla C-64/05 P, Švedijos karalystė prieš Europos Bendrijų Komisiją.
[15] Byla C-64/05 P Švedijos karalystė prieš Europos Bendrijos Komisiją ir kitus, 95 pastraipa.

Vertimas pagal sutartį

Vertimas pagal sutartį

Nr. 1049/2001 4 straipsnio 5 dalies aiškinimu, kad valstybė narė pagal šią nuostatą gali savo nuožiūra ir besąlygiškai prieštarauti iš jos kilusio dokumento atskleidimui, neturėdama savo prieštaravimo pagrįsti Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 1–3 dalyse išvardytomis išimties priežastimis ar jo motyvuoti[16]. Pagal 4 straipsnio 5 dalį, valstybei narei leidžiama prieštarauti iš jos kilusių dokumentų atskleidimui tik remiantis šiomis išimtimis ir tinkamai motyvuojant savo poziciją šiuo klausimu. Be to, ši nuostata reikalauja, kad tokio prieštaravimo sulaukusi institucija įsitikintų, kad minėti motyvai iš tikrųjų egzistuoja, ir apie juos užsimintų sprendime nesuteikti galimybės susipažinti su dokumentais[17]. Šis sprendimas galiausiai šiek tiek išaiškino šios ypač ginčytinos Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 5 dalies aiškinimą ir galėtų būti geras įkvėpimo šaltinis iš naujo svarstant pirmiau minėtą reglamentą.

c) Išimties dėl viešojo ir privataus intereso aiškinimas.

2007 m. lapkričio 8 d. Pirmasis instancijos teismas priėmė sprendimą Bavarian Lager byloje T-194/04[18], kuris panaikino Europos Komisijos sprendimą, draudžiantį atskleisti visas alaus gamintojų atstovų pavardes, ir kitą 1996 m. antimonopolinio susitikimo dalyvį. Ieškovė, *The Bavarian Lager Co. Ltd*, Jungtinėje Karalystėje įsikūrusi vokiško alaus importuotoja, aptiko, kad jos gaminiai pašalinti iš JK rinkos remiantis įstatymais, pagal kuriuos reikalaujama, kad aludės alų pirktų iš tam tikrų alaus daryklų. Ji pasiskundė Komisijai, kuri vėliau pradėjo teisminį procesą prieš JK vyriausybę dėl EB sutarties 226 straipsnio prievolės nevykdymo. Buvo sušauktas susitikimas su alaus gamintojų atstovais ir britų pareigūnais, į kurį nebuvo pakviesta *Bavarian Lager*. Vėliau JK padarė pakeitimų savo teisėje ir byla buvo nutraukta. *Bavarian Lager* paprašė atskleisti visų susirinkimo dalyvių pavardes, bet Komisija pateikdama susirinkimo protokolą buvo praleidusi penkių dalyvių pavardes, sakydama, kad du iš minėtų dalyvių smarkiai pasipriešino jų tapatybės atskleidimui, o su kitais trimis dalyviais jai nepavyko susisiekti. Komisija tvirtino, kad šių penkių pavardžių atskleidimas būtų pakenkęs privatumo apsaugai ir asmens garbei, kurią užtikrina Regalmentas Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis. Tačiau teismas tvirtino, kad galimybė susipažinti su dokumentais, kuriuose yra asmens duomenys, turi būti garantuota su sąlyga, kad tų duomenų perdavimas nepažeidžia su tuo susijusio asmens privatumo apsaugos ir garbės. Vien tik tai, kad dokumente yra asmenų duomenys, pvz., pavardės, nebūtinai reiškia, kad pažeidžiamas su tuo susijusių asmenų privatumas ir garbė. Svarstomuose protokoluose buvo ne minėtų asmenų asmeninės nuomonės, o jų atsovaujamų juridinių asmenų pozicijos[19].

Europos Komisija per du mėnesius vis dar gali Europos Teisingumo Teismui pateikti

[16] Byla C-64/05 P Švedijos karalystė prieš Europos Bendrijos Komisiją ir kitus, 98 pastraipa.
[17] Byla C-64/05 P Švedijos karalystė prieš Europos Bendrijos Komisiją ir kitus, 99 pastraipa.
[18] Ieškinys dėl 2004 m. kovo 18 d. Komisijos sprendimo panaikinimo, kuriuo atmetamas ieškovės prašymas leisti susipažinti su visu susitikimo, vykusio per įsipareigojimų neįvykdymo procedūrą, protokolu ir prašymas konstatuoti, kad Komisija klaidingai nutraukė procedūrą prieš Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Jungtinę Karalystę pagal EB sutarties 169 straipsnį (po pakeitimo — EB 226 straipsnis).
[19] Žr. Pirmosios instancijos teismo sprendimo 123-125 ir 131 pastraipas byloje T-194/04.

apeliacinį skundą dėl šio sprendimo, apsiribodama tik teisės klausimu, bet oficialus sprendimas dar nepriimtas.
Tai pirmasis sprendimas, kuriuo bandoma suderinti du skirtingus ir prieštaringus interesus svarstant Regalmentą Nr. 1049/2001, kuriuo siekiama teisę visuomenei susipažinti su dokumentais padaryti kiek galima veiksmingesnę, ir Reglamentą Nr. 45/2001 dėl dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis.
Šis teismo sprendimas apskritai turi labai didelę reikšmę skaidrumo klausimams, nes nuo šiol asmenys, siekiantys daryti įtaką Komisijai, privalo suprasti, kad Komisija gali paviešinti jų tapatybę ir lobizmo veiklą nepaisydama duomenų apsaugos taisyklių[20].

Reglamentas Nr. 1049/2001 skirtas Europos Sąjungos atvirumui pagerinti, bet Pirmosios instancijos teismo išaiškinimas padarė didelę žalą viltims ir lūkesčiams.
Kiekvienas dokumentas turėtų būti išnagrinėtas konkrečiai ir individualiai, bet išaiškinime nėra tam tikros dokumentų kategorijos (teisinė pagalba, slapti dokumentai); nurodoma išimtis „administracinės naštos“ atveju, net jei ji neparašyta reglamente, dažnai ribojama teisė susipažinti su dokumentais, kaip ir galimybė nors iš dalies susipažinti su dokumentu, dokumentams, kilusiems iš valstybės narės, taikomas tam tikras „veto“, tuo tarpu institucijų prievolė nurodyti esminius motyvus labai ribota.
Galimybė susipažinti su administracinėmis bylomis turėtų būti didesnė. Didesnis Tarybos darbo skaidrumas padidintų piliečių ir valstybių narių parlamentų dalyvavimą. Įgyvendinus Reglamentą Nr. 1049/200, teisėtyra rodo, kad jį iš tiesų reikia tikslinti.

[20] Žr. Pirmosios instancijos teismo sprendimo 137 pastraipą byloje T-194/04.

Vertimas pagal sutartį

Vertimas pagal sutartį